

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

Sendt til: sum@sum.dk med kopi til ffl@sum.dk, alkr@sum.dk og
cks@sum.dk.

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325722
ANNP@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 24/00439-3

5. MARTS 2024

HØRINGSSVAR OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG OM UDVIDELSE AF ORDNING OM TILSKUD TIL TANDPLEJE FOR UDVALGTE PATIENTGRUPPER

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har den 12. februar 2024 sendt udkast til lovforslag om udvidelse af ordning om tilskud til tandpleje for udvalgte patientgrupper i offentlig høring.

Institut for Menneskerettigheder har følgende bemærkninger til lovdkastet.

LOVFORSLAGETS INDHOLD

Lovforslaget udmønter initiativet i regeringens Sundhedspakke fra maj 2023 om udvidelse og forenkling af ordningen, som giver visse patientgrupper adgang til at søge et særligt tilskud til tandpleje efter sundhedslovens § 166.

Formålet er at give tilskud til tandpleje til flere af de patientgrupper, der har fået eller er i risiko for at få betydelige tandproblemer som følge af sygdom eller sygdomsbehandling.

Lovforslaget indebærer også en forenkling af tilskudsordningen, så der for størstedelen af patientgrupperne ikke længere vil være krav om, at de skal dokumentere en årsagssammenhæng mellem deres tandproblemer og deres sygdom eller sygdomsbehandling.

Forslaget vil derudover give udvalgte patientgrupper mulighed for at søge tilskud til almindelig forebyggende og behandlende tandpleje uden at skulle påvise betydelige tandproblemer.

GENERELLE BEMÆRKNINGER OM HANDICAPDISKRIMINATION

Ligebehandling og ikke-diskrimination er kernefokus for FN's Handicapkonvention (artikel 3, litra b, artikel 4, litra b og artikel 5). Retten til ikke-diskrimination skal sikres på alle livsområder herunder i forhold til retten til sundhed (artikel 25).

Artikel 25 forpligter staterne til at give personer med handicap det samme udbud af sundhedsydelse og -ordninger af samme kvalitet, standard og pris, som gives til andre. Staterne skal samtidig give de sundhedsydelser, som personer med handicap specifikt har brug for på grund af deres handicap, herunder tidlig udredning og indgriben, hvor det er hensigtsmæssigt, samt tilbud med sigte på at minimere og forebygge yderligere handicap.

SPECIFIKKE BEMÆRKNINGER TIL FORSLAGET

Ved at tiltræde Handicapkonventionen har Danmark forpligtet sig til at sikre, at personer med handicap ikke diskrimineres eller på anden vis stilles ringere end andre i forhold til sundhedsydelser.

De nuværende regler for tilskud til tandpleje og det nye lovforslag omfatter udelukkende somatiske patientgrupper, hvorefter personer med psykisk sygdom ikke har adgang til tilskudsordningen.

Personer med psykiske funktionsnedsættelser har statistisk set flere tand- og mundsygdomme end resten af befolkningen.^{1 2} Personer som er i medicinsk behandling for psykisk sygdom, oplever i vidt omfang tandproblemer og tandsygdomme, som er identiske med de

¹ Sundhedsstyrelsen (2013) Sundhedstilbud til socialt udsatte borgere, s. 29.

² Hede, B. (1995) Oral health in Danish hospitalized psychiatric patients, *Community Dentistry and Oral Epidemiology*, vol. 23(1), pp. 44-48, p. 44. Hede, B. (2015) Tandplejens stedbørn – de udsatte og de udstødte, *Tandlægebladet* 2015, Nr. 10, s. 794-801, s. 797. Persson, et al. (2009) Monitoring Oral Health and Dental Attendance in an Outpatient Psychiatric Population. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, Vol. 16(3), pp. 263-271. Arnaiz, A. & Uriarte, J. J. (2007) Mental Health and Dental Health: Severe and Chronic Mental Disorders and Odontostomatological Health. *Clinical and Care Implications. European Psychiatry*, Vol. 22(1), pp. S101-S102.

tandproblemer, der giver somatiske patienter adgang til at modtage tilskud til tandpleje efter sundhedsloven.^{3 4}

Når der er tale om sammenlignelige tandproblemer, som følger af sundhedsfaglig behandling indenfor sundhedssystemet, men hvor alene somatiske patienter kan opnå tilskud, foreligger der forskelsbehandling af personer med psykisk sygdom.⁵ Kriterierne for adgang til tilskud er begrænset til udvalgte somatiske sygdomme, hvorfor personer med psykisk sygdom ikke kan opfylde de nævnte kriterier og opnå et tilskud. De underliggende tilstande som udløser tilskud til tandpleje (eksempelvis nedsat spytksekretion og deraf følgende mundtørhed), er dog fælles for patientgrupperne, hvorfor de bør stilles lige i adgang til tilskud til sundhedsfaglig behandling jf. Handicapkonventionens artikel 25. For at sikre retten til ikke-diskrimination og retten til sundhed på lige fod med andre bør personer med psykisk sygdom efter instituttets opfattelse derfor fuldt ud omfattes af lovforslaget.

Psykisk sygdom har dog været ekskluderet fra tilskudsordningen, siden den blev oprettet.⁶ Denne forskelsbehandling kan efter Instituttets opfattelse udgøre diskrimination i strid med Handicapkonventionen.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler derfor, at:

- Personer med psykisk sygdom på lige fod med andre personer, der har sammenlignelige tandproblemer som følge af sundhedsfaglig behandling, omfattes af tilskudsordningen.

Der henvises til sagsnummer 2023 – 1847.

Med venlig hilsen

Annika Frida Petersen

FORSKER

³ Rathmann, P. (2015) Psykisk sårbare diskrimineres i tandplejen. SIND Bladet, oktober 2015, s. 12.

⁴ <https://www.altinget.dk/sundhed/artikel/flere-kraeftpatienter-faar-tilskud-til-tandpleje-mens-psykiatrien-maa-vente-mennesker-med-psykisk-sygdom-maa-noejes-med-krummerne>

⁵ Annika Frida Petersen, Stigmatisering af psykisk sygdom i sundhedssystemet – et menneskeretligt perspektiv, Københavns Universitet 2020.

⁶ Rathmann, P. (2015) Psykisk sårbare diskrimineres i tandplejen. SIND Bladet, oktober 2015, s. 12.